

FORMAATIT JA LIITTEET

Kaikki tämän oppaan ohjeet ovat yleisohjeita, asiakkaiden tarpeet huomioiden keskustelemme aina jokaisesta painotyöstä erikseen ja etsimme tuotteelle taloudellisimman ja parhaan vaihtoehdon.

FORMAATIT

Formaatit vaihtelevat A5:n ja A 3:n välillä lähes rajattomasti.

LIITTEET

Ohjeet ovat yleisohjeita. Jos asiakkaalla on tarve näistä ohjeista poikkeaviin liitteisiin, myyjämme selvittää eri vaihtoehdot.

Painotuote voidaan liitteistää neljällä eri tavalla:

1. Liimarailiitteistys soveltuu ohuille ja pienemmille liitteille, kuten tilauskorteille ja kevyille näytepusseille.
2. Irtoliitteistys toimii kookkaammilla, paksummilla ja useampisivuisilla esitteillä.
3. Jos liite halutaan kiinteämmin painotuotteen osaksi, voidaan se sitoa arkkien väliin tai keskiaukeamaksi.
4. Monipuolisin tapa liitteistää on yksittäiskelmutus, jolloin päätuotteen mukaan saadaan erilaisia liitteitä samaan pakkaukseen joko irrallisena, sisäänpistettynä tai liimattuna lehden kanteen. Samalla voidaan tehdä inkjet-osoitteistus ja kimputus tai niputus postia varten. Alueellinen liitteistys tehdään postinumeroalueittain. Kaikki tämä voi tapahtua yhdellä sidontaliitteistyslinjalla.

LIITTEIDEN PAPERISUOSITUKSET

Koko	Sivulkm	Neliömassa
A6	2	170
A5	2	150
A4	4	130
A4	2	150
A4	4	115-130
A4	8-16	80
A4	32	60

Laittevalmistajat takaavat 95 % varmuuden kaikissa liitteistysmahdollisuuksissa. Käytännössä prosentti on lähes 100.

Esitteet piirroskuivissa:

LIIMARITALIITE (liimapisteliite)

Liimaritaliitettä käytetään, kun halutaan saada kortti tai kevyehkö muu liite tietyille sivulle. Se liimataan pehmeällä liimajuovalla ja se irtoaa normaalisti käsiteltäessä painojälkeä vahingoittamatta. Liimaritaliite tunnetaan myös liimatippa- tai liimaviivaliitteen nimellä.

Tietynlaiset liitteet voidaan liimasidottuihin tuotteisiin liittää määräpaikkaan (arkin ensimmäiselle sivulle).

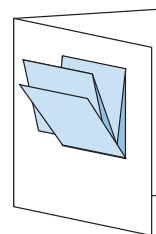
1. Liitteen minimikoko on 60 x 80 mm ja maksimikoko (rajoituksin) 225 x 300 mm. Liitteen on oltava 40 mm pienempi sivuja korkeussuunnassa kuin päätuote, jotta ylä- ja alareunaan sekä molemmille sivuille jää 20 mm:n marginaali.
7. Liimaritaliite kohdistuu noin 10 mm:n tarkkuudella, mikä on otettava huomioon tuotetta suunniteltaessa.
8. Vääränlainen perforointi, stanssaus tai nuuttaus hidastaa sidontaa tai jopa estää liitteistykseen.

2. Liite tulee aina painoarkin ensimmäiselle sivulle. Liimasidotussa tuotteessa ei kuitenkaan ensimmäiselle arkille. Mahdollisia liitepaikkoja liimasidonnassa ovat siis:
  - sisäsivut 17, 33, 49, 65 jne. (16-sivuiset arkit)
  - sisäsivut 25, 49, 73, 97 jne. (24-sivuiset arkit)
  - sisäsivut 49, 97, 145, 193 jne. (48-sivuiset arkit)

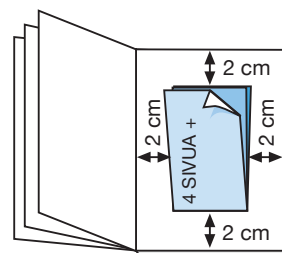
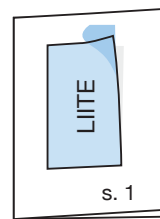
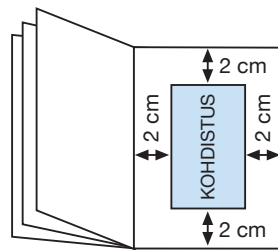
Teknisesti liimaritaliite toteutetaan varmin toisen arkin ensimmäiselle sivulle.

Stiftatuissa tuotteissa mahdolliset liitepaikat ovat:

- sisäsivut 9, 17, 25, 33 jne. (16-sivuiset arkit)
  - sisäsivut 13, 25, 37, 49 jne. (24-sivuiset arkit)
  - sisäsivut 25, 49, 73 (48-sivuiset arkit)
3. Useampisivuisissa liimatuissa liitteissä selkä on joko alaspäin tai (rajoitetusti) päätuotteen selän suuntainen.
  4. Liitteen maksimipaino on 20 grammaa.
  5. Yhteen lehteen saadaan normaalisti yksi liimaritaliite, mutta erikseen sovittaessa myös kahden liitteen käyttäminen on mahdollista.
  6. Liitteen on oltava suorakaiteen muotoinen ja taipuisa.

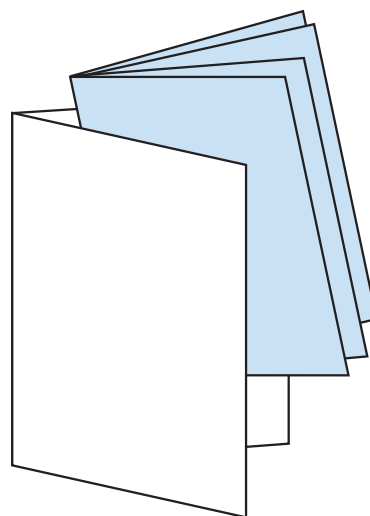
Liimapisteliitteitä voi lehdessä olla 1-2 kappaletta ja ne liimataan painoarkin ensimmäiselle sivulle.

IRTOLIITE (SISÄÄNPISTOLIITE)

Irtoliite sisäänpistetään valmiiseen lehteen satunnaiseen väliin. Liite on mahdollista laittaa myös etu- tai takakannen ja sisuksen väliin. Sisäänpisto tapahtuu suoraan sidontalinjalla tai erillisellä sisäänpistolinjalla. Irtoliitteet voivat olla kookkaampia, painavampia ja paksumpia kuin liimaraitaliitteet.

1. Liitteen minimikoko on 105 x 148 mm. Maksimikoko on 20 mm korkeus- ja vaakasuuntaan päätuotetta pienempi.
2. Liite pistetään päätuotteen sisään satunnaiseen väliin. Tarkkuus on yleensä 4-6 lehteä. Erikseen sovittaessa on myös mahdollista avata tuotteen kansi ja pistää liite sen alle. Kun lehti ajetaan tuotantolinjalla toisinpäin, saadaan liite takakan-
nen alle.
3. Normaali irtoliite on 2-sivuinen kortti tai useampisivuinen joko taitettu tai stiftattu painotuote. Jos liitteessä on enemmän kuin kaksi sivua, siinä on oltava ehyt selkä, joka edellä se pistetään sisään. Liitteen selkä tulee päätuotteen selän suuntaisesti.
4. Yhteen lehteen saadaan offsetpainon on-line -ajossa 2 irtoliitettä. Erillisajona on mahdollista sisäänpistää 3-6 liitettä.
5. Liitteet tulevat normaalisti samaan väliin. Erikseen sovittaessa on mahdollista laittaa liitteet kahteen eri väliin.
6. Liitteen on oltava suorakaiteen muotoinen ja taipuisa.
7. Vääränlainen perforointi, stanssaus tai nuuttaus hidastaa sidontaa tai jopa estää liitteistyksen.

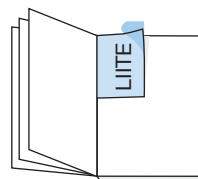
Sisäänpistoliite on irtoliite, joita voi lehdessä olla 1-4.

SIDOTTU LIITE (Liepeelliset liitteet, tuotteen kokoiset liitteet, tuotetta pienemmät liitteet)

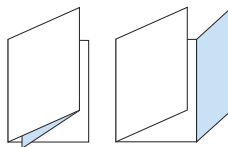
Sidottu liite on painotuotetta sidottaessa tuotteeseen yhdistetty liite; joko stiftattu tai liimavidottu. Liimasidottua liitettä kutsutaan myös rouhituksi liitteeksi.

1. Liitteen minimikoko on 105 + 10 mm naukkarivara x 148 mm stiftatussa ja 140 x 140 mm liimasidotussa tuotteessa sekä maksimikoko on päätuotteen koko. Koossa A5 sidotun liitteen korkeus on sama kuin tuotteen korkeus.
2. Stiftatussa tuotteessa liite voi sijaita kannen päällä, kannen ja sisuksen välissä, arkkien välissä tai keskiaukeamalla.
3. Liimasidottaessa sidottu liite tulee paino arkkien väliin. Eräissä tapauksissa liite saadaan etu- tai takakannen ja sisuksen väliin. Mahdollisia liitepaikkoja liimasidonnessa ovat siis:
  - sisäsivujen 16-17, 32-33, 48-49, 64-65 jne. välit (16-sivuiset arkit)
  - sisäsivujen 24-25, 48-49, 72-73, 96-97 jne. välit (24-sivuiset arkit)
  - sisäsivujen 48-49, 96-97, 144-145, 192-193 jne. välit (48-sivuiset arkit)
4. Stiftatussa ja liimavidotussa liitteessä on liitteen yläpään jätettävä yhtä suuri leikkuvara kuin päätuotteessa on. Varmista yläleikkuvara yhteyshenkilöltäsi. Liimasidotussa tuotteessa liitteen selkään vaaditaan lisäksi 5 mm:n rouhitavara.
5. Mikäli liitteen ei haluta leikkautuvan etu- tai alareunasta, on sen oltava 5 mm puhtaaksileikattua päätuotetta pienempi sekä korkeus- että leveysuunnassa.
6. Sidottu liite kohdistuu ennen nidontaa leikkaamattoman lehden selän ja yläreunan muodostamaan kulmaan. Erikaisjärjestelyin saadaan liite kohdistumaan myös tuotteen alaosaan.
7. Liimasidotussa liitteessä liitteen raakakoko ei saa ylittää päätuotteen raakakokoa.
8. Liitteen on oltava suorakaiteen muotoinen ja taipuisa.
9. Vääränlainen perforointi, stanssaus tai nuuttaus hidastaa sidontaa tai jopa estää liitteistykseen.

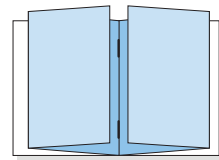
- Liitteen
- minimikoko 140 x 140 mm
  - maksimikoko päätuotteen raakakoko

Liepeelliset liitteet

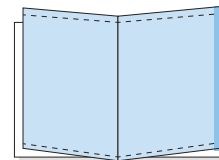
6-sivuinen liite

8-sivuinen liite

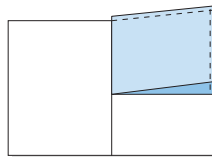
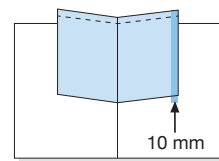
Tuotteen kokoiset liitteet

Liitteen maksimikoko on lehden koko.

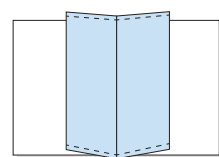

Tuotteen pienemmät liitteet

Minimikoko 115 x 148 mm

Vaakaliite

Pystyliite

YKSITTÄISKELMUTUS

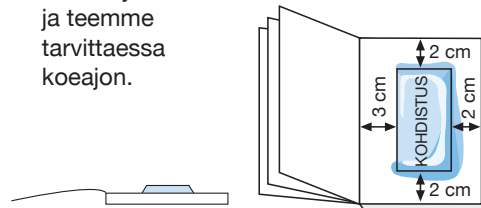
Yksittäiskelmutuksessa eli folioinnissa taitellaan painotuotteen ympäri läpinäkyvä muovifolio ja hitsataan pituussaumasta sekä päistään pussiksi. Muovifolio voi olla etukäteen painettu. Päätuote voidaan liitteistää ennen kelmutusta ja osoitteistaa (inkjet) kelmutuksen jälkeen.

1. Perustuotteen päälle saadaan kolme erilaista liitettä.
Liitteet voivat olla myös perustuotteen alla, jos se alistetaan toisinpäin.
2. Vaihtoehtoisesti liitteet ovat sisäänpistoliitteitä, jotka ajetaan normaalisti yhteen väliin. Erikseen sovittaessa on myös mahdollista laittaa enintään kolme liitettä kahteen eri väliin.
3. Kelmutuslinjamme on varustettu lisäksi tavaränäyteasemalla sekä jäykän liitteen alistusasemalla. Tavaränäyte ja jäykkä liite (esim. CD-levy) tulevat tuotteen päälle/alle ja erikseen sovittaessa toinen niistä voidaan kiinnittää tuotteeseen pehmeällä liimalla.
4. Kelmutusfolio voi olla kirkasta, rapisevaa polypropeenaa tai hiukan sameampaa, pehmeätä ja kestävämpää polyeteeniä. Polyeteenikalvo voi olla myös rei'itettyä, jotta ilma pääsee paremmin purkaukseen pakkauksesta.
Pituussauma on joko tuotteen päällä tai alla riippuen tuotantolinjasta tai siitä kumminpäin tuote on alistettu.
5. Tavallisen liitteen on oltava suorakaiteen muotoinen ja taipuisa.
6. Vääränlainen perforointi, stanssaus tai nuuttaus hidastaa sidontaa tai jopa estää liitteistykseen.
7. Ota yhteys meihin suunnitellessasi liitteistys-/kelmutusvaihtoehtoa. Arvioimme yhdessä tuotannon onnistumisen ja teemme tarvittaessa koeajon.

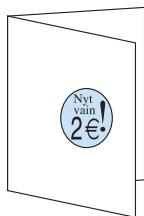
NÄYTEPUSSIT JA TAVARALIITTEET

Näytepusseja ja tavaraliitteitä voidaan liitteistää liimaraita- ja irtoliitteenä sekä yksittäiskelmutusta. Koneellisessa liitteen alistuksessa on kuitenkin joukko rajoituksia ja tuotantoa hidastavia tekijöitä. On tarkistettava aina hyvissä ajoin sitojalta liitteen soveltuvuus käytettävään laitteistoon koneellisen tuotannon varmistamiseksi. Käsialistus on toki mahdollista, mutta tuotantonopeudeltaan ja -kustannuksiltaan eri luokkaa kuin koneellinen alistus.

1. Tyypillisiä näytepusseja ovat shampoo-, hoitoaine- ja voidepusseja. Pussin täyttöaste pitää olla alhainen (max 25 % teoreettisesta tilavuudesta) ja maksimipaksuus 2 mm.
2. Pussin minimikoko on 60 x 80 mm, maksimikoko 40 mm lehden korkeutta ja leveyttä pienempi.
Enimmäispaino on 20 grammaa.
3. Näytepussin on oltava ryhdikäs, saumojen noin 5 mm leveät ja lavauksessa syntyvän paineen kestävä.
4. Mikäli mahdollista, näytepusseja on sijoitettava lähemmäksi lehden etureunaa kuin selkää. Erikseen sovittaessa lehteen on mahdollista laittaa kaksi näytettä, joita ei voida sijoittaa samalle kohtaan lehden sivuja.
5. Näytepusseja on toimitettava sitomoon samoin päin niputettuna tai laatikoihin järjestettynä.
6. Koko lopputuotteen (= lehti, liitteet, saateet, näytteet) yhteenlaskettu paksuus saa olla enintään 20 mm.
7. Sitomo ei vastaa näytepusseja eikä tavaraliitteiden rikkoutumisesta tuotteelle tai ympäristölle aiheutuneista vahingoista.
8. Ota yhteys meihin suunnitellessasi näytepusseja- tai tavaraliitteistystä. Arvioimme yhdessä tuotannon onnistumisen ja teemme tarvittaessa koeajon.

TARRA

Tarra sijoitetaan yleensä tuotteen etu- tai takakanteen. Tarran muoto voi vaihdella.

POSTITUS

Postitus suoritetaan sidonnan ja liitteistyk- sen jälkeen joko on-line- tai erillistoiminto- na. Postitusprosessi koostuu osoitteiden järjestelystä, osoitteistuksesta (inkjet) ja kimplutuksesta ja niputuksesta postinume- roittain, kimpun ja nipun valmistuksesta (= kutistemuovitus ja/tai ristisidonta), esilajit- telusta postinumeroalueittain sekä kuljetuk- sesta Itellan jakelukeskukseen.

1. Osoitteiden tulostamista varten on lehden takasivulle yläpäähän jätettävä vähintään 20 mm korkea lehden levyinen valkoinen tai vaalealla painettu alue. Osoitealue voi olla myös erikseen sovitta- essa muodoltaa muunlainen.
2. Osoiteaineisto muokataan etukäteen kirjapainon postituslaitteistolle soveltu- vaksi ja järjestetään postinurneroai- eittain Itellan antamien ohjeiden mukaan. Selvitä painon kanssa osoitetiedoston muotomääritykset ja toimita osoitetie- dostosi hyvissä ajoin käsittelyä varten.
3. Alueellinen liitteistys on mahdollista pos- tinumeroalueittain.
4. Inkjet-muste tarttuu ja kuivuu kirjapainossa käytettäville materiaaleille, myös muovi- kelmuille.
5. Paino konsultoi erilaisista Itellan jakelu- ajoista ja -vaihtoehtoista. Tarkempaa tietoa saat Itella Oyj:stä.